

Выходитъ во Львовъ що Вторника, Четверга и Суботы (кромѣ рускихъ сутокъ) о 4-й год. по пол. Литер. додатокъ „Библиотека найзнатъмъ повѣстей” выходитъ по 2 начат. аркушъ кожного 16-го и послѣднаго для кожного мѣсяца.

Редакція, администрація и експедиція подъ Ч. 44 улицы Галицка.

Всѣ листы, посылки и рекламиаціи належать пересыпать подъ адресомъ: редакція и администрація „Дѣло“ Ч. 44 ул. Галицка.

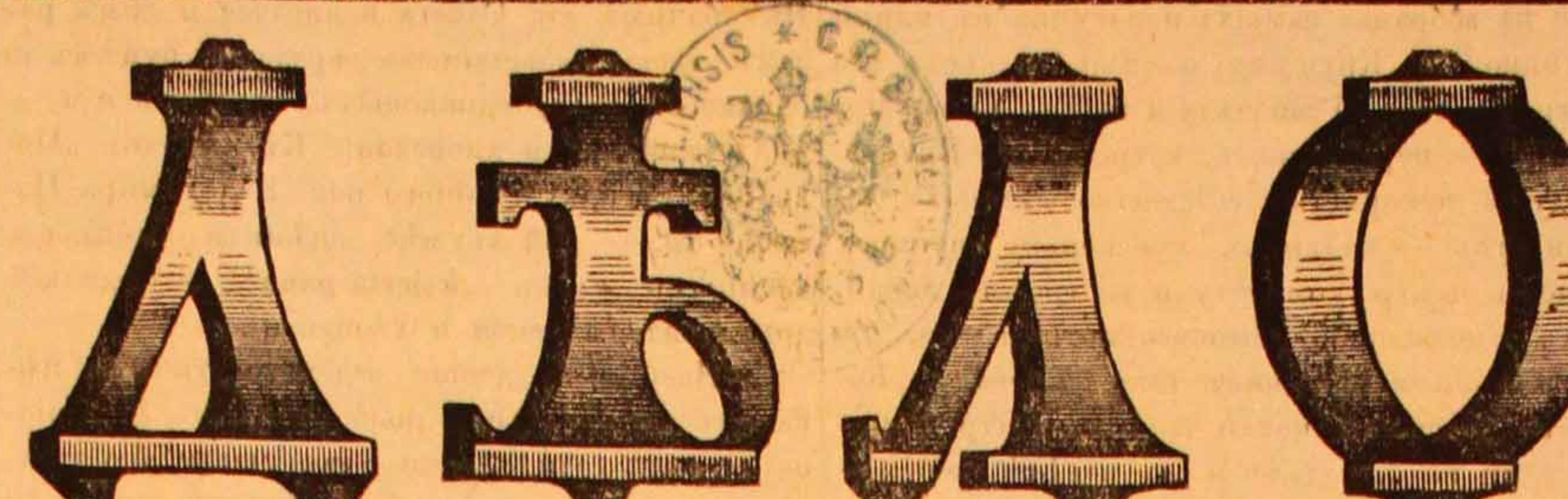
Рукописи не возвращаются только на попереднєе застереженіе.

По одному число стоитъ 12 кр. а. в.

Оголошенія принимаютъ по цѣнѣ 6 кр. а. в. бѣдь одновременно печатной.

Рекламиаціи неопечатаній вѣльши отъ порта.

Предплату належать пересыпать франко (найлучше почтовымъ переказомъ) до: Администраціи часописа „Дѣло“ ул. Галицка, Ч. 44.

Предплата на „Дѣло“ для Америки:	
на цѣлый рокъ	12 кр. на цѣлый рокъ . . . . . 12 руб.
на полѣ року	6 кр. на полѣ року . . . . . 6 руб.
на четверть року	3 кр. на четверть року . . . . . 3 руб.
отъ дод. „Библиотеки“:	отъ дод. „Библиотеки“:
на цѣлый рокъ	16 кр. на цѣлый рокъ . . . . . 16 руб.
на полѣ року	8 кр. на полѣ року . . . . . 8 руб.
на четверть року	4 кр. на четверть року . . . . . 4 руб.
на сїмъ додатокъ:	на сїмъ додатокъ:
на цѣлый рокъ	5 кр. на цѣлый рокъ . . . . . 5 руб.
на полѣ року	2-50 на полѣ року . . . . . 2 р. 50 к.
на четверть року	1-25 на четверть року 1-25
Для Заграницы, окрести Россіи:	
на цѣлый рокъ	15 кр.
на полѣ року	7-50 кр.
на четверть року	3-75 кр.
отъ дод. „Библиотеки“:	на сїмъ додатокъ:
на цѣлый рокъ	19 кр. на цѣлый рокъ . . . . . 6 кр.

Съ днемъ I (13) цвѣтня разпочинается новый четвертърбѣтъ нашого выдавництва. Просимо отже всѣхъ нашихъ П. Т. Предплатниковъ поспѣшити съ присыпкою дальшою предплаты а взгядно выровнити залегости, понеже лишь при точной вплатѣ зможемо бути и мы точными.

Ново приступаючій П. Т. Предплатники „Библиотеки найзнатъмъ, повѣстей“ дстануть даромъ початковій аркушъ разпочатою повѣстю „Мѣщанське племѧ“.

Значеніе теперѣшнога хвилѣ для Русиновъ.

Короткій часъ дѣлить насть бѣдь важной хвилѣ выборовъ. Зъ многихъ сторбѣ допо-сѧть намъ, що староста почнили вже приготованія до правыборовъ, такъ що правыборы будуть переведеній леда день. Въ гдекотыхъ повѣтахъ, якъ намъ доносять, старосты скликуютъ въ першій дні по святахъ сесіи въйтівъ, на которыхъ, розумівесь, буде дана директивка для правыборовъ и выборовъ.

Русинамъ отже треба братися безпрова- лично и енергично до дѣла, — бо крайна вже пора! Откладанье дѣлана на послѣдній часъ — по правыборахъ, неразъ вже тяжко покарало Русиновъ. Здоровый розумъ намъ нака- зує велику увагу звертати на правыборы, бѣдь которыхъ успѣху остаточно зависить и успѣхъ самого выбора посла. Наша думка така, що при правыборахъ руска интелигенція, головножъ руске духовенство, має далеко ширше и далеко вдачнѣше поле дѣлана, якъ при самому выборѣ посла. Не сумніваемо, що мимо злобныхъ ворожихъ интригъ противъ нашего священства — впливъ его еще до- волѣ сильный на рускій народъ. Не можемъ порозумѣти, для чого бы народъ, маючій довѣ- ріе до свого священства, не мавъ услухати єго переконуючою рады, для чого бы не мѣгъ познати свого власного добра и розрѣжнити, кто ему бѣльшій пріятель: чи кандидатъ Полякъ, дѣдичъ або староста, чи кандидатъ ру- скій. И справдѣ, священство наше — велика сила! Где та сила дѣлае — тамъ бачимъ успѣхъ, а где спочиває — тамъ наша неудача, нашъ упадокъ.

Зъ гдєянихъ сторбѣ доходить насть вѣ- сти, що наші священики въ такъ важну для

Русиновъ пору, надто малу розвивають дѣ- яльность, а гдекуда и жадно. Сумно и при- кро принимати такій вѣсти! Щожъ за причина сеї апатії, сеї нерухливості, сего бездѣльства? Чи се мавбы бути обявъ страху передъ „предержащими властимъ“, чи обявъ усомніїя руского священства въ успѣхъ нашого дѣла, чи обявъ индиферентизму въ важній справѣ народній? Іншои причини

— се родич всякої неудачѣ, всякого упадку. Вѣрючий добивася цѣли, вѣра спасас, вѣра доказує правдивихъ чудобъ. Се относится якъ до одиницѣ, такъ и до народа, якъ до житя приватного, такъ и до житя публичного. Що значить, яку вагу має народъ безъ вѣри, нардѣ усомніївши въ свою жизненну силу, въ свою будучість завтрашній і вѣкову? Только той народъ достойний по- ваги и чести, котрого одиницѣ перенятій и одушевленій вѣрою въ успѣхъ своїхъ дѣлань для красної будущини народної. По сотній вже разъ ставимъ и на сїмъ мѣсци за примѣръ Чехівъ, — але годѣ: воскресенье и розвѣдь Чехівъ повинний все стояти наїмъ яко живий придумати годѣ.

Спѣтайможе теперъ: чого наше священство має страхатися брати участь въ выборчої акції? Выборча акція и агітација есть рѣчь законами впомнѣ дозволена, а наше священство має за собою навѣть довгу традицію головного участowania въ акції выборчої зъ стороны рускої. Єще передъ кѣлькома роками бувши митрополит Іосифъ Сембраторовичъ листомъ пастырскимъ препоручивъ рускому духовенству брати участь въ выборахъ и старатися перевести ихъ такъ, якъ того вимагає добро народа, повѣреного єго опѣцѣ и проводови. Коли приглянутись становищу нашого конституційного житя, — то бачимъ фактъ, що священство наше, коли найбѣльшу брали участь въ жити политичнѣмъ, якъ прим. въ агітацияхъ выборчихъ, тогды и найбѣльшу мало повагу; чимъ бѣльше зрѣкалось свои участи — тымъ бѣльше тратило на цовазѣ у „предержащихъ властей“ и у нашихъ політичнѣхъ противниківъ. Се зовсѣмъ природно: „бездѣльность, знаменуюча немѣць“ — все и всюда стає предметомъ маловаженія, а навѣть глузованія зъ стороны дѣлаючого и сильного. Только дѣлаючого бояться и мають для него повагу; о тѣмъ кому, якъ кому, а нашему священству конче треба знати. Чимъ дальше оно буде страхатися и не дѣлати, — тымъ бѣльше буде тратити. Наші політичній противники певно не будуть такій благородній, що за „бездѣльство“ руского священства — „нагородили“ єго якими небудь благами чи матеріальними, чи моральними. Рускій священикъ, доки бѣль признеє прилюдно себе Русиномъ, — все бѣль у шовинистовъ буде „moskalofil“, „szyszmatuk“ и т. п., а чимъ смирити буде, — тымъ смѣливѣйше цвѣркнутъ ему тими епитетами въ очи!... Сего хиба сльпній не добавить.

Спѣтаймо дальше: чого нашему священству сумпѣватися въ нашу успѣхъ? Сомнѣніе

— справи „Schweiggeld-y“ Мих. Савицкій, рапорт Шиуль Орнштайнъ и другій рабинъ Левенштайнъ!.. Й ось такій комитетъ выбирає кандидатовъ рускимъ селамъ! Чи кандидаты ставленій такимъ комитетомъ можуть бути прихильні рускому народови и рускому духовенству, чи будуть они гдію заступнati интересы нашого народа и духовенства? Се пехай добре розважить кождий рускій патріотъ, а особливо той, кто може дѣлати въ выборчої агітациї, — въ першій линії наші священики, бо они нынѣ суть безпосереднimi проводниками сельского народа, и велика спочиває на нихъ отвѣчальність. Чимъ бѣльше рускихъ по- словъ засяде въ соймъ, тымъ меншій тягарѣ буде поносити край, бо Русини, якъ се при- знавъ і гр. Круковецкій, все въ соймѣ воювали противъ непотрѣбныхъ выdatkowъ и противъ нового обтяживанія и такъ перетяженого податкамъ народа, — а дальше бѣдь большого числа рускихъ пословъ зависить и лучша доля нашого священства, нынѣ такъ понижено морально и матеріально.

Взымаємъ отже въ имѧ загальнога добра руского народа всѣхъ Русиновъ до щирої, рѣшучої и неустрасимої дѣяльности въ борбѣ выборчої. Съ вѣрою въ успѣхъ берѣмся до святого народного дѣла, — а певно побѣдимо. Особено хочемъ уповати на наше священство, котре має нынѣ найширше поле до дѣлана — и котому, на случай нашої побѣди, припаде найбѣльша часть чести и славы...

Выборы до сойму.

Польскій центральний комитетъ выборчій для всѣхдної Галичини отбував теперъ за- сїданія, радить надъ предкладаными ему че- реz комитеты повѣтovъ кандидатами — и затверджує кандидатовъ на поодинокї округи выборчі. Доси затвердивъ комитетъ централь- ний девять кандидатовъ въ малыхъ посѣл- стей, а именно: 1) на округъ Бѣлка — Тео- фія Генцля; 2) на Цшановъ — Любачевъ — Альбина Турянського; 3) на Лъско-Балигородъ — Теофія Журовскаго; 4) на Яворовъ — Крако- вець — гр. Яна Шептицкого; 5) на Слобі- Рымановъ — Буковско — Зенона Слонецкого; 6) на Стрый — Сколе — бар. Жигмонда Ромашкана 7) на Ярославъ — Сњяве — Радимно — гр. Стефана

Зъ ТИХОИ КУЗНѢ

, „LUDOW-OI OSWIAT-Y“.

II.

„Дмитро Детко, рускій воевода перемы- скій. Историчне оповѣданье, написанъ Іванъ Ем. Левицкій. Мѣсяць Май, 1882. (Книжочка 6). Цѣна 8 кр. в. а., 23 стороны, 16^м.

Мы съ немалымъ здивованьемъ прочитали заголовокъ сеї брошурки... Передовѣтъ звер- нуло нашу увагу имѧ автора. Сейже авторъ писавъ передъ тымъ для рускихъ часописей, — выробивъ себѣ наїмъ якесь имѧ, — а нынѣ вже... на оброцѣ комитету?

„Дмитро Детко“... имѧ, о котрѣмъ дое- ми публика наша, анѣ народъ нѣчого не знає; имѧ, о котрѣмъ хиба въ пріорошенихъ компенденіяхъ историчнѣхъ неясну агадку знайти можна. Якожи бы оповѣданье „историчне“ написати можна о тѣмъ Детку, о котрѣмъ и въ жерель небогато бѣльше знаємъ надъ єе, що якіє рускій бояринъ (не воевода) Дмитро Детко (de Przemysl) въ першій половинѣ XIV вѣку живъ на Руси? Имя сего Детка (яко сївѣдка) знаходимъ кѣлько разъвѣтъ — по при- другихъ боярахъ — на документахъ выставленыхъ черезъ князя Юрія II Болеслава (двоякъ), — такъ на пр. въ лѣтахъ 1334, 1335; о тѣмъ Детку єсть цѣлыхъ пять строчокъ у польского хрониста XIV в., Янка зъ Чариковка; єсть такожъ одинъ доси не зовеємъ виясненій до Львова“ (дуже ему — мабуть — спѣши-

привилей, выставленій симъ Деткомъ для купцівъ торунськихъ, безъ даты, мабуть зъ 1341 року. Отъ и все... Годѣ на певно скавати, що се за чоловѣкъ бувъ, чи довго живъ, коли вмеръ, що дѣявъ, чого хотѣвъ. Яке ту може бути „оповѣдань“ о нѣмъ?

Мы не помыслились; въ цѣлай брошурцѣ, на 23-ехъ сторонахъ говоритеся ледво въ двай- цяти (!) строчкахъ о Детку; о чѣмъ же еще? — На 22-охъ сторонахъ оповѣдає авторъ рускому народови о смерти Болеслава Тройденови- ча, що то єго „1337 р. по смерти Юрія II (sic!) рускій бояре, владыки и знатнѣйши музѣ галицко-володимирскога княжества на князя запрошили“; якъ то кніженье сего Болеслава „не сподобалося рускимъ боярамъ“, „бо Болеславъ старався зближити (sic!) галицку Русь до захѣдніхъ країнь, въ котрьхъ процвітала наука и добробытъ“, — якъ то сї недобри „честилюбиви“ бояре 1340 отростили Болеслава во Львовѣ; якъ то львівський (!) мѣщане нѣ- чого собѣ доброго въ того не вѣщували... Даль- ше чуємо гдєшо о королю „гусѣдній Польща“, „умідомъ“, благочестивомъ и миролюбивомъ (!) Казимирѣ Великому, котрого называли „королемъ хлопь“; якъ то сї Казимиръ, „скоро зачуту, що Русини во Львовѣ строили єго свояки Болеслава, движнувши съ войскомъ въ Краковъ, щоби на підставѣ спадщини обнати осиротѣлій княжескій престоль; якъ то бѣнъ „не ваймаючи (!) нѣякихъ мѣстъ, удався просто до Львова“ (дуже ему — мабуть — спѣши-

лось!), якъ то бѣнъ прійшовъ до наїмъ „не яко чужій (!) наїмъ, грбзный володѣтель, але яко миролюбивий (!) монархъ“; якъ то, „прибувші до Львова (по похоронѣ Тройденовича) бѣнъ спросивъ (!) всѣхъ боярівъ и пр. на велику раду до княжескої палати (!), на котрой то радѣ заявивъ всѣмъ, що буде шанувати рускій архівъ и права“... По той „радѣ“ вернувшись Казимиръ до Кракова, „взвинши съ собою дѣлъ княжескої короны“ (бѣльше нѣчо!...), „на знакъ (!) того, що панує по наслѣдству и надъ галицкимъ княжествомъ“... Лѣтомъ того самого року двигнувши еще разъ на Русь, а то для того, щоби „замѣнитъ залогъ въ рускихъ земляхъ обез- печити сї землѣ противъ нападовъ Татаровъ“; „по доровѣ вступивъ до мѣстъ Перемышля, Любачева, Тустаня, Галича, Теребовля и др.оказуючи всїоды свою прихильність для Русиновъ“... Казимиръ „простили“ великуду шно убїцьмъ Тройденовича“ и т. д. Однакожъ бояре не були тымъ всѣмъ задоволеній и зро- били змову підъ проводомъ Дмитра Детка въ Перемышль и Данила въ Острога; они зобра- лися на раду въ Галичи (!), виселали послѣдній до Татаровъ. Татаре двигнули „лѣтомъ 1342 р. на Русь“, вторгнули до Польщѣ и „спустошили землѣ надъ Вислою“. „Бояре осагнули (!) свою цѣль; черезъ шість лѣтъ оставало галицке княжество підъ управою Детка, оплачу- ючи тяжкій гарачъ Татарамъ“; Русь за той часъ страшно підъупала... По смерти Детка (яка школа, що авторъ не подав року сїї „смер- ти“!) — „стало все клонитись до лѣпшого“; „Казимирови признано (sic!) въ силу умовы съ сусѣдними князями, одну частину землї“, „котра

Замойского; 8) на Броды-Радеховъ-Лопатынъ — гр. Станислава Баденѣго и 9) на Залѣщики — Игнатія Глажевскаго. — Зъ прочихъ округѣвъ выборчихъ въ малыхъ посѣлостяхъ комитеты окружнѣй не предложили еще кандидатовъ. Комитетъ центральный ухваливъ длятого вѣбранье всѣ комитеты, чтобы поспѣшилися. О дальнихъ кандидатахъ на гдѣкъ повѣты можемо вѣе теперь догадуватись. И такъ на Городенку поставить запевно центр. комитетъ маршалка Ленартовича, на Гусатынъ — Еразма Волянскаго, на Лѣвѣ — Давида Абрагамовича, на Раву — якогос Феликса Билинскаго, на Снятынъ — бар. Капріо (правительство попирае дѣдича Мойсея).

Въ Перемышли кандидат гр. Круковецкій — и то на власну руку. Цѣкава исторія отблралася днія 25 л. цвѣтня въ Перемышли на вѣбранію тамошнаго комитету польскаго. Дѣдич Зигмунт Дембовскій, маршалокъ повѣтовый, скликавъ передвыборче вѣбранье; явилось до 70 осѣбъ. Запрошено також гр. Круковецкаго, который описувавъ тое вѣбранье въ лѣвовскому „Sztandar-ѣ“. Зъ опису гр. Круковецкаго и въ справоданіи въ перемышскомъ „San-ѣ“ подаєтъ нашимъ читателямъ цѣкавѣйшій факты.

Маршалокъ Дембовскій запрошувавъ гр. Круковецкаго ѿще въ сѣчні с. р., ѿбы спольно съ нимъ скликавъ до Перемышля комитетъ выборчий. Гр. Крук. отпісавъ ему мѣжъ иншимъ: „Не увнаю центрального комитету, яко „погробовця“ сойму, который бувъ бенефично найгѣршій въ всѣхъ соймѣвъ... нѣчого користного не зробивъ, а побѣльшивъ додатки о 15½ кр. и зробивъ 13½ миліоновъ довгу... Я увѣреный, ѿть ѿдѣмъ зарадомъ того комитету выїде въ выборовъ сметанка неробства и апатіи, которая ухвалить новій додатки до по-датковъ и еще болѣше задовжитъ край, — тожи и не думаю прикладати до того свои руки... Менѣ здається, ѿто комитетъ выборчий (въ Перемышли) не потрѣбный: въ болѣльшихъ посѣлостяхъ перейдутъ люде, которыхъ вкажете, — рѣчь ворочѣмъ зовѣтъ рѣвнодушна; въ мѣстѣ будуть кандидувати адвокаты Дворскій або Вайгартъ, которога поручите, — а въ громадѣ сельскихъ я буду кандидувати, не зважаючи на те, кого вы панове поставите; а хочь доси сиджу тихо и може буду тихо сидѣти, мимо ѿто знаю аручиность вашу, — то все таки у хлоповъ прїде вамъ твердый горѣхъ згрыти, если схочете перевести выбѣрь свого кандидата, — бо я выступлю бѣть рукавичокъ... Складки на выбѣрь посла, по моїмъ думцѣ, не потрѣбній, бо у насъ досить неробъ, который можетъ своимъ грошами старатися, тымъ болѣше тамъ, где иде о справѣ чисто-личнѣ...“ — Отъ ѿто мѣжъ иншимъ отпісавъ гр. Круковецкій маршалкови. Мимо того маршалокъ таки звѣбравъ его на вѣбраніе 25 цвѣтня, а то вѣтѣ цѣли, ѿто звѣтъ гнѣвнаго за языкъ и дестати бѣть комитету ухвалу бѣтевую его бѣть кандидатуры. Задніи того маневру запро-

шено на вѣбранье самыи поплечниковъ клики противной гр. Крукому, а лишь кѣлькохъ его прихильниківъ. Розпочалася фара. Адвок. Монацкій — перекинчикъ, которому гр. Круков. дає дуже некористне сѣвѣдоцтво личныхъ достоинствъ — пальнувъ красененькую промову въ честь центр. комитету и въ своїмъ локайскому словесловію дѣйшовъ такъ далеко, ѿто мѣжъ іншими поставивъ тако внесенье: „Комитетъ мѣсцевый нехай запытае центр. комитету: чи не выпадалобы въ повѣтъ перемышли; намъ ходило лишь о вазначеніе, ѿто предѣвъ однѣмъ выбѣрчомъ окружнѣй кастовѣй кликѣ польской, аваївѣ „центральнѣй комитетомъ“ не иде такъ гладенько — якъ въ іншихъ повѣтахъ...“ Можна собѣ вигоразити злѣсть, гнѣвъ и лютость центральной клики на

„genegata“ — гр. Круковецкаго!

Якъ бачимо, кн. Сапега пописався и симъ разомъ свою авычайно фразою о буцѣмъ то однаковѣй доли, однаковыхъ тягахъ и т. д. дрѣвъ княжкои и хлопской. Кто читавъ „Подвойну крейдку“ нашого пок. Володимира Нароцкого, — той зъумѣе оцѣнити стойностъ слѣдѣвъ слобѣ „księcia rana“ о однаковѣй доли дрѣвъ панской и хлопской...

Не будемъ донше задержуватись на цѣкавомъ вѣбраню передвыборчомъ въ Перемышли; намъ ходило лишь о вазначеніе, ѿто предѣвъ однѣмъ выбѣрчомъ окружнѣй кастовѣй кликѣ польской, аваївѣ „центральнѣй комитетомъ“ не иде такъ гладенько — якъ въ іншихъ повѣтахъ...“ Можна собѣ вигоразити злѣсть, гнѣвъ и лютость центральной клики на

школахъ народныхъ. Панове тѣ, възможнѣ при ѿто жида (веселостъ на лѣвици), думцѣ, нынѣ однакъ постарались ѿто же и о другого такого жида. Посоль гр. душницкій именно висказавъ ту недавно сидячѣ въ згодѣ и мирѣ съ дѣтми христианскими въ однѣй школѣ, и вигоразити при ѿто бажанѣ, ѿто не робко рѣжнѣи дѣтми розличныхъ вѣроисповѣдань. Помѣтъ мають ѿто при кождѣ случайности жида, который ихъ вигорити въ коливи на палатѣ панды одного, а тутъ знову дѣлали мы все и на поли школницца чи нашій ординаріяты. У насъ лежити вся рѣча не въ вѣрѣ, а въ обрядѣ, въ церемоніи церковныхъ, и для того не можемо мы бы супокѣйно дѣтъ нашихъ наявѣть въ руки тѣлѣвъ-католиковъ, однакъ іншого обраша. Що се не просга фраза, о тѣмъ свѣдѣць ѿ пос. Озаркевича, и наведеній прими-чителемъ въ Кіїдановѣ, бучацкого шко-П. Озаркевичъ наявѣть ту ѿще другїй вѣ-ній прими-черь, а я мѣгбы навести ить болѣше, але не хоту стечненівать обуренія кликаного такими фактами. Для того яюсь, ѿто при оставленію §. 48 безъ додав-ва „и обрядѣ“, будуть наші школы и да-ренію политичныхъ и національныхъ цій. Я мѣгбы тутъ також жадити по-коректуру, однакъ не надѣюсь, ѿто вѣтко однакъ попириати мого товариша П. Озаркевича, ѿ удалось ему переперти проектированій ниж-датокъ „и обрядѣ“.

Пос. Дѣдичнїкъ скликавъ тутъ, ѿ-дять вѣсти, начи-на Поляки хотѣли прими-чители школъ полонизувати Русиновѣ, скаже-то, не мавъ однакъ вѣтаги сего запрещенія доказами отперти такій вѣсти. Мы однакъ та-мамъ ажъ надто богато досвѣду въ вѣ-гглядѣ, мусимъ естъ жалѣмъ пѣднести, ѿ-добачеви въ такій стилізації §. 48 ѿ-дѣ-баки интересиѣ нашій народності, волѣ-либѣ остати при нашихъ честнѣ-сихъ учителяхъ, которы звѣмъ ѿто лежити учить нашу моло-дѣжь всего пожиточноти-накъ и додатокъ сей „и обрядѣ“ не ѿ-намъ нѣчого, бо, якъ сказано, вынѧто чинокъ и въ пѣдѣ сї постановы.

Приступаючи до обговореня найважнѣйшаго §. 48 мушу вѣ горы вазначити, ѿто ува-жаю сей §. въ предложеніи тутъ стилізаціи нарушеніемъ основъ законовъ держ. и думаю для того, ѿто до рѣшения его потреба буде болѣшости 2/3 голосовъ. Постанова §. 48 звучить, ѿто отвѣчаній провѣдь кождой школы може бути отданъ лижь учителямъ того самого новаго сего §-у. Мы можемъ теперъ дальше просити, а коли прїде на насъ черга, ѿто сповнитя нашій бажанїи, съ не дастися означити; на всякій однакъ способъ мы не отсту-пимо вѣколи бѣть сего, на правнѣй пѣдстав-вѣ оперто, нашего жаданїи.

Приступаючи до обговореня найважнѣйшаго §. 48 мушу вѣ горы вазначити, ѿто ува-жаю сей §. въ предложеніи тутъ стилізаціи нарушеніемъ основъ законовъ держ. и думаю для того, ѿто до рѣшения его потреба буде болѣшости 2/3 голосовъ. Постанова §. 48 звучить, ѿто отвѣчаній провѣдь кождой школы може бути отданъ лижь учителямъ того самого новаго сего §-у. Мы можемъ теперъ дальше просити, а коли прїде на насъ черга, ѿто сповнитя нашій бажанїи, съ не дастися означити; на всякій однакъ способъ мы не отсту-пимо вѣколи бѣть сего, на правнѣй пѣдстав-вѣ оперто, нашего жаданїи.

Приступаючи до обговореня найважнѣйшаго §. 48 мушу вѣ горы вазначити, ѿто ува-жаю сей §. въ предложеніи тутъ стилізаціи нарушеніемъ основъ законовъ держ. и думаю для того, ѿто до рѣшения его потреба буде болѣшости 2/3 голосовъ. Постанова §. 48 звучить, ѿто отвѣчаній провѣдь кождой школы може бути отданъ лижь учителямъ того самого новаго сего §-у. Мы можемъ теперъ дальше просити, а коли прїде на насъ черга, ѿто сповнитя нашій бажанїи, съ не дастися означити; на всякій однакъ способъ мы не отсту-пимо вѣколи бѣть сего, на правнѣй пѣдстав-вѣ оперто, нашего жаданїи.

Приступаючи до обговореня найважнѣйшаго §. 48 мушу вѣ горы вазначити, ѿто ува-жаю сей §. въ предложеніи тутъ стилізаціи нарушеніемъ основъ законовъ держ. и думаю для того, ѿто до рѣшения его потреба буде болѣшости 2/3 голосовъ. Постанова §. 48 звучить, ѿто отвѣчаній провѣдь кождой школы може бути отданъ лижь учителямъ того самого новаго сего §-у. Мы можемъ теперъ дальше просити, а коли прїде на насъ черга, ѿто сповнитя нашій бажанїи, съ не дастися означити; на всякій однакъ способъ мы не отсту-пимо вѣколи бѣть сего, на правнѣй пѣдстав-вѣ оперто, нашего жаданїи.

Тенденція сей книжочки ясна. Лахи и ихъ король Казимиръ представляются спаси-телями Руси; латинизаторъ Болеславъ-Юрій II выходить мученикомъ; занятые Руси 1340 р. Лахами — представляють зовѣтъ мирнѣмъ актомъ; противятся сему едини чести- и вла-стилюбиви бояре, а остоюються они лишь призываючи Татаръ. Всѧ акція отбувавася на галицкѣ Руси, — Болеславъ-Юрій гине во Львовѣ; о прѣдѣлѣ Руси, о спѣвудѣлѣ сей прѣ-дѣлѣ Руси въ горячої борѣтѣ съ Лахами о Русь галицкѹ, о головнѣмъ ирою сей борѣтѣ, литовско-рускому князю Любартѣ — не чуемо анѣ одного слова; внаходимъ лишь неясну згадку о „умовѣ въ 1354 р.“, силою которої „призвано“ Казимирови частину Руси. О от-ношеннѣ Детка до Казимира, о договорѣ въ 1366 р., который заключивъ нову кроваву вѣйну о Русь (послѣдну за Казимира, вже по сїй „умовѣ въ 1354 р.“) — також нѣчого нема. При-пissuvanе нашимъ авторомъ Казимирови В. за-ложеніе латинскихъ епископствъ на право-славнѣй Руси представляется ико „зближеніе“ Руси до Заходу; о тѣмъ, ѿто за Казимира пе-ретворено многї церкви на костелы — не чуемо нѣчого.

Перейдѣмъ до фактovъ. — Россійскій и-сторикъ Караванінъ, а за нимъ многї други припушки, ѿто по „передпослѣднѣмъ“ само-стѣйнѣмъ князю галицко-володимирской Руси Юрію II слѣдувалъ на княжѣмъ престолѣ по-слѣднїй князь: Болеславъ Тройденовичъ. Пѣ-дѣлѣ дать документовъ выставленыхъ черезъ сего Юрія II, кланъ Караванінъ ѿто смерть

на рѣкѣ 1336, — іншій пѣдручники на рѣкѣ 1337. Однакожъ новѣйша критика¹⁾ выказала, ѿто Юрій II, а Болеславъ Тройденовичъ — то одно и то саме лицо. Юрій II не мѣгъ умерти 1336 або 1337 р. вже для того, ѿто еще 1339 р. выставляє одинъ документъ, отже ѿто же²⁾. Юрій II мавъ два имена; выразно два имена дає послѣднemu князеви гал.-вол. Руси польскї хронистъ XVI в., Янко Чарнковскій; а позаякъ Болеславъ при своїй смерти бувъ римскимъ католикомъ, тожи треба прїпустити, ѿто за молоду бувъ крещеный пѣдслия греческо-православного обряду (на имѧ Юрія), а опосля — якъ сего мавъ також іншій численнїй примѣръ — бувъ перекрещеный пѣдслия римскаго обряду (на имѧ Болеслава). Суть наявѣть сѣды, ѿто Юрій-Болеславъ пѣрѣшовъ на латин-ство за намовою свого вуйка, польскаго короля Володислава Локтика³⁾; папы здавна (такъ на пр. вже за славного князя Данила, которому короновано за згода папы въ Дорогичинѣ на короля) старались позыкавати княжѣвъ рускихъ, а передпослѣднѣмъ княжѣвъ галицко-володимирской Руси. Только прїмивши „Юрій II“ и Болеслава Тройденовича за одно и те саме лицо, можна усунути и пояснити рѣжнїй супе-речности и неясности въ жерелахъ. Сей Юрій-

Болеславъ погибъ строеный боярами въ Воло-димири, 1340 р.⁴⁾

Тымчасомъ въ книжочѣ, о которѣй говоримъ, все то иде инакше: впередъ „умира“ Юрій II, потѣмъ княжитъ Болеславъ, а сей послѣднїй князь гине во Львовѣ! Позаякъ однакожъ се неправда, то и цѣле оповѣданье про „львовскіхъ“ мѣщанъ, — якъ то они не покоились смертою князя и др., есть лиши не удалою выдумкою автора. Однакъ мы простилиъ ѿто сї похиби; предѣ-жъ „популяр-ный“ писатель не обовязаный вазнити послѣднїхъ розлѣдовъ историчной критики. Але чого мавъ право домагатись, то сего, ѿто нѣякій авторъ не фалшувавъ съ намѣромъ исторії..., ѿто не выдумувавъ фалшивыхъ причинъ строення Болеслава, — ѿто не говоривъ о якобъ культурнѣй мисії князя, о которѣмъ жерела зовѣтъ „не культурнѣй“ рѣчи оповѣдають. Княжене Болеслава „не сподобалося рускимъ боярамъ“ и всѣмъ Русинамъ въ загалѣ, не вадя якоисъ „честилюбиви“ або примѣ, але вадя того, ѿто сей князь „старався вближити Русь до захѣднѣхъ краївъ“ дуже оригиналнѣй спо-собомъ!.. Онъ панувавъ дуже строго и на-сильно.

Послушаймо жерель. Всѣ они годатея передпослѣднѣмъ на се, ѿто Болеславъ бувъ звѣтъ латинизаторомъ; бѣль намагався звѣтъ вѣру и законъ Русиновѣ (legem et fidem

ipsoget immutare nitebatur)⁵⁾, старавъ ширеніе латинскаго обряда (punctum est Latinorum multiplicasset)⁶⁾; вправѣ чи такожъ, ѿто сей князь панувавъ „дѣтънѣ“ (punctum est puerorum), але кромъ того читаемъ?), ѿто дѣтъ дуже насильный (violentus) супрѣ-своихъ пѣд-нѣхъ, вязнivъ ихъ, дерзъ грошѣ (recupias ab ipsis extorquens), дававъ и насиливавъ ихъ жіночкъ, наводивъ на нихъ чужинкѣ Чи и Нѣмцѣвъ... „Зневоленій, здѣсь, стоя-крайами, строили его (Русины)⁷⁾. Бачи-столько доброго и культурнаго, сколько славъ Тройденовича робить для Руси, выдумати годъ! А о всѣмъ тѣмъ же „историчнѣмъ оповѣданію“ о Детку звѣ-века; Болеславъ — выїшовъ тамъ жи-комъ за зближуванье Руси до захѣднѣхъ краївъ.

Цѣле дальше „оповѣданіе“ о звѣ-тии Казимирамъ, о ѿто борѣѣ о Руси, — якъ мы вже по части замѣтили ѿто кладне, але неправдиве. По смрти Болеслава, выправившися Казимиръ дѣтънѣ на Русь, звѣ-ль Львовѣ; але твердженѣ, будьтобъ „прїшовъ до насъ не яко чужій на-ме-ній володѣтель, але яко миролюбиви нархъ“, будьтобъ днѣ во Львовѣ сї

¹⁾ Bielowski. Mon. Polonie, II, 620;

²⁾ Dr. Reichenkugel, (o рим.-кат. епископ. на Руси);

³⁾ Петрушевичъ, Церковь св. Пантелеймона.

⁴⁾ Reyzszevski et Muzakowski, Codex di-

p. III, 197.

⁵⁾ Theiner Mon. Pol. et Lith. I, 299.

⁶⁾ Bielowski, Mon. Pol. III, 284 (in Wlo-dziwirz venueno interit).

⁷⁾ Strenue“ не включає

Переходжу до §. 75. Пос. Дідушицькій висказавши, скілько то в той новели добого і хосеного, позавидувавші сего добра і хіднаному рідному краєви, думачючи писано: „Для вас буде тов добрымъ, однакъ менѣ треба єще чогось лучшого” (Голоси зъ правеща: „Зовсімъ справедливо!”), и для того хоче днъ узвѣнити Галичину бтъ обовязуючою силы найважнѣашхъ постановы сїи новель. М. П.!

Хотачи говорили о §. 75, мушу застановитись єще и надъ §. 74, который такъ звучить: „Мѣстечаси въ томъ законѣ постановы компетенцій обовязуютъ лишь тамъ, где нема осбеної въ томъ наглядѣ постановы законодавства. Не дотыкаютъ они именно регулямину въ 25 червня 1867 взглядомъ ради школьнай краевої для Галичини. То само читаємъ такожъ въ §. 14 зак. въ 28 мая 1868. Бачимо отже, що §. 75 есть толькъ дальшимъ розведенемъ постановы §. 74, а я розумѣю теперь зовѣтъ докладно послѣдній выводы гр. Дідушицького, который поставивъ намъ тутъ яко примѣръ Англії, въ котрой выдаются законы не толькъ для самой Англії, але осбено и для Шкотії и для Ірландії. Я я бажаю тоні гадки и бажаю, щоби наші противники не закрывались регуляминами и розпорядженнями, а мали отвагу вступити съ своими бажаннями на дорогу законодательства, котори то дороги они очевидно лякаються и то не толькъ теперь, але вже ѿ давнія. Въ короткому часѣ по выданню закона школьнаго въ р. 1869 поставила комисія едукаційнай сїоймъ львівскаго внесеніе утворити раду шк. країзу, въ чого видно, що панове та не мали самій повного довѣрія до свого дѣла, и це не хотѣли обезпечити его на всѣ часы. И дѣйстно, нещевність ихъ не була безпідставною. Прочитайте лишь панове арт. III регулямину організаційного для Галичини, а знаїдете тамъ слѣднє означене компетенції галицької ради школьнай: „Именованье директорѣвъ и учительѣвъ школъ народныхъ и середніихъ съ застереженемъ правъ спеціальнихъ, прислугуючихъ громадамъ, корпораціямъ и осбамъ приватнымъ.” Чи думаете панове, що сей §. єще доси въ цѣлості есть обовязуючимъ? Нѣ, бо якъ звѣстно, постановленіе наївше розв. въ 25 жовтня 1875: „що на будучибѣ буде именувати директорѣвъ школъ середніихъ цѣаръ, а учительѣвъ въ тихъ школахъ министеръ просвѣти, а рада шк. країва має въ кождомъ случаю представити свою пропозицію министровъ просвѣти.” Подобно якъ сїи уступи арт. III-го такъ може бути кождого дня змѣнений цѣлый регуляминъ організаційный; булобы отжѣ пожаданіе управильненіе тихъ отношеніи въ Галичинѣ закономъ, рѣшенимъ радио державною. На жаль, однакъ не має репрезентація нашого краю на столько отваги, щоби справу тую поддати тутъ підъ прилюдну дискусію, хоче я пересвѣдченій, що навѣтъ панове въ львівцѣ не хотѣли быти нашими краевыми интересами.

М. П. Згадаймо впрочемъ и на то, що мы вѣсті старшій, котрой тутъ застѣаємо, зарадаючи стару школу наше вихованье и образование. Порядок школьнай, завѣденій р. 1774 и 1805 не винадовили насъ, а противно имъ зарадаючи ми наші вѣдомости. Нынѣ винайдено якій особеній отношенія, а на ихъ подставѣ сотворено, поступаючи рѣжнородними манівцями, регуляминъ організаційный; та осбеній отношенія мають едину цѣль: поддати Руїндовъ підъ власть Поляківъ. (Голоси: „Дуже справедливо!”). Я дуже жалюю надъ тымъ, що п. министеръ при ревізії закона школьнай

ного не розваживъ лѣпше постановы сего §. фу. Законъ сей, яко цѣлостъ, уважаю дуже недостаточнимъ, та се не толькъ мої гадки, але павѣтъ члены прогиваної партії внесли тутъ резолюцію, которая не ворожить довгого вѣку сему закона. Для уложениа закона школьнаго треба бѣльше часу, супокдной арѣлої розваги, уваглаждніи вѣтхъ отишненъ, выполненіи всесторонніхъ задачъ. Я не думаю прикладати руку до знищенія науковихъ адубутій нѣмецкіхъ ученихъ, а бажаю бѣльше, щоби адубутки тѣ стались участемъ вѣтхъ народовъ Австрії, и за тої причини виступлю противъ нового закона и буду противъ него голосувати.

ДОПІСЬ.

Зъ Скользьчины. Господи, що за радость! Колка днѣвъ тому, дѣстаю въ ц. к. староста въ Стрію асигнату на дополненіе конгресу о рѣчніхъ 16 ар. 38 кр. въ релігійного фонду! Що ино на 2 го „выфасувань“ я свою скудну мѣсячну пенсію (въ дому), ажъ тутъ, гадаю собѣ, бабехъ часте въ хату, дають єще са-мѣ, навѣтъ не прошено о тѣ. Чи не щасте то, чи не радость? Выхало їхати до Стрія, пакую асигнату якъ велику дорогоцѣнность и їду; а приїхавши, перве дѣло — иду до нової открытого жерела доходу, презентую въ ц. к. урядѣ податковомъ асигнацію на квартальніхъ 4 ар. 12 кр., мене пріймають дуже кречно, подають крѣсло и чвертку паперу и просять писати квитъ. Хочу стемпіль лѣпіти, — кажуть: не треба! Овва, чи я въ снѣ? — въ Австрії бѣль штемпіль?! Ну, але пишу, — догадуєтесь, що по руски, — пріймають квитъ, єй Богу, пріймають (дуже либеральн!) и єщдяють. Якожъ мое здивованье, коли замѣтъ 4 ар. 12 кр. п. касієръ съ усмѣхомъ вручав мене поквитованіе на 4 ар. 12 кр., которими я заплативъ податки за 1-їй кварталъ с. р. бѣль приходскихъ грунтівъ! Середь великого здивованія мого я вже и не мѣгъ розобрать, чи усмѣхъ п. касієра бувъ лиши ознака звѣчайної кречности, чи може терпкій ironії. Пытаю его, на що собѣ самі виали мої грощи на податокъ. — „Такій наказъ намѣстництва“, — каже.

Ховаю квитъ и иду, звѣсивши голову, вже и не тямлю, чи я попрашався съ панами урядниками. Они певно не возмутъ менѣ того за все, если поставлять себе въ мое становище и зрозумѣють мое розчарованье. „Strich durch die Rechnung“ — таїкъ то девизъ найвѣтшії звѣстна панамъ рахмайстрамъ. А у мене бувъ черезъ той квитъ податковий „Strich durch die Rechnung“ о цѣлыхъ 4 ар. 12 кр.

Сталось. Иду посоловѣши, та думаю, — а кто думает и думає, таки до чогось додумайся. Такъ я и додумався до самого краю! Utinam falsus vates sim!

Охъ, звѣстно, якій то добрий чоловѣкъ той нашъ панъ министеръ-rodak! Якъ подавши въ податокъ новый грунтівый, то не дѣ разу, а на 10 лѣтъ розложивъ, „потрошівъ въ бѣкъ кумошку“. Такъ и такожъ съ нами: закимъ скаже съ регуляцію дотації платити намъ податки въ власної кишенѣ, то хоче осолодити намъ те горе, та поки що, най дулю на верѣ показуючи, приучу насъ до плаченя податковъ, най осоюю насъ съ тою гадкою, що кождый мусить платити податокъ, на тежъ и регуляція дотації. Бо якобы ходило о то, щоби фондъ релігійний за насъ ажъ до регу-

ляції дотації заплативъ податки, а після мы не малибы платити (а лиши хиба тѣ, котрій булобы падъ конгресу), то що бы теперъ, — где правительству дуже добре звѣтній результаты катастру, и въ загалѣ, где правительство має вже за пазухою готову регуляцію дотації, — асигнувало въ релігійного фонду кождому священикови осбено суму, отпогодиву податкови, по що жадалобы квитбѣ, въдавало контракти, а грошей асигнаціонихъ навѣтъ не показало? Чи не лучше, щоби релігійный фондъ заплативъ загаломъ за цѣлу діецезію?

Ой, менѣ видите, великий знатокъ Цице-рона, а либои и Римлянъ, выходить на то, щоби спрощалась пословиця: „consuetudo — altera lex“.

Лишь підвидній органа зле зрозумѣли свого шефа, бо навѣтъ не показують грошей, а они повиннібы одною рукою дати, а рѣвночасно другу протягнути по „плати!“

Еще разъ жаку: utinam falsus vates sim. Dixi, sed non salvavі apitam meam, якъ наша посолъ п. Кулаковскій під часъ послѣдніїхъ дебатій буджетової.

Справы краївій.

(Банкъ краївій) для Галичини розпочне свою дѣяльність емисією облигаций комуналныхъ. Емисія таї, якъ доносить урядова „Gaz. Lwowska“ опіратись буде на постановахъ §§. 40 и 41 статута банку, котрой позволяють въдавати облигациіи комуналнай, а то на підставѣ пожичокъ, удѣльныхъ громадамъ або повѣтамъ и въ мѣру висоты тихъ пожичокъ. Кромѣ пожичокъ громадъ або повѣтобъ можуть бути підставою въдавання облигаций комуналныхъ такожъ пожичка рѣжнороднихъ пожиточніхъ інституцій, наколи ручать за тї пожички громада або повѣтъ солідарно, або затягає ихъ самостійно въ хосені тихъ інституцій. Інституціямъ такими суть передовѣмъ: товариства заликові, каси щадничихъ громадскіхъ і повѣтобъ каси пожичкові. Пожички громадскіхъ і повѣтобъ мають становити першу гваранцію облигаций комуналныхъ, котра то гваранція окажеться тымъ певнішою и безпечнішою, що закони приписують для громадокихъ і повѣтобъ пожичокъ осбійній родъ екзекуції, а іменно на случаю несповіненія обовязку єй пожички може висша власність автономична вставити бюджетъ повѣтъ чи громади дотичні належності и покривати си додаткомъ бѣль податківъ. Выдѣлъ краївій, котрому прислугує право затверджувати рѣшена громадъ і повѣтобъ на затягненіе пожичокъ має тутъ обовязокъ нагладити, щоби не затягано пожичокъ безъ потреби або надъ силу. Облигациіи комуналнай въявляють при першій емисії на суму 5 міліонівъ, процентуватись буде що пѣтъ року по 5% рѣчно. Емісія облигаций комуналныхъ має скончиться съ 31 грудня 1888; облигациії не покривати до сего часу пожичками, будуть знищенні. Післядній речинець сплати всѣхъ облигаций комуналныхъ назначений на 30 червня 1909 р.; сплати буде отбуватись або черезъ вискупно або черезъ звѣсивши въ способѣ приписаній для листобъ заставнихъ банку краївія. Половина кождомъ таковимъ вискупленіемъ або вискупованіемъ облигаций переходана буде въ касу банку на докази погашення звѣбовязання, друга половина буде знищена разомъ съ належачими до неї купонами. При сплатѣ облигаций буде потрічувати банкъ іменну вартості купонівъ ще не запавшихъ, котрьхъ буде бракувати при облигациї, хиба що амортизацію дотичніхъ купонівъ переведено въ дорозь правній. Срокъ задавнення залишившихъ купонівъ поставленій, кромѣ случаївъ ради надзорчою

банку зъ підъ сїи норми винятыхъ, на 3 роки бѣль дія платності; строкъ задавнення вискупованыхъ облигаций комуналныхъ висноси буде дѣтъ 30.

Зо взгляду на удержаніе облигаций въ курсѣ, користномъ для пожичаючого, вѣльно буде банкови застеречи собѣ въ промесѣ, що не висдастъ облигаций пожичаючому, а возвиме си въ комісію продажіи по цѣнѣ биржевої на користь затягненія пожички, означаючи при тѣмъ суму, котру може ему зачислити ако то сїи продажі. По сповненю продажії має банкъ право потрутити собѣ сю залижку, а такожъ дѣйстно понесеній при тѣмъ кошти. — Обовязкомъ пожичаючого єсть зложити одноразово вкладу, висносячи 3% пожиченої суми до резерви, заплатити зъ горы за першій піврікъ 21%, звертати банкови пожичку въ 40 рѣвновихъ ратахъ въ дняхъ 1-го цвітня и 1-го жовтня кожного року, а разомъ съ ратами платити 5% бѣль капіталу еще дѣйстно довжного на кождомъ термінѣ; крѣмъ того платити довжникъ щорічно 1/4% на кошти адміністрації банку и звертати банкови сплаченій до сквібу держ. належності стемплеві або податкові. Згадану суму 3% ону, призначену на резерв, звертає банкъ въ хвили заплати послѣдніїхъ ратахъ. Сплати рать може довжникъ послия своєї волї збльшити, а всякій такій передъ речинемъ доповненій сплати долучить дирекція банку съ концептами кождого півріку до фонду амортизаційного облигаций комуналныхъ. Отъ затягненія пожичокъ рать не буде банкъ числити за першій мѣсяць єтсокотъ проволоки. При затягненії пожички мусить рада повѣтова предложить банкови послидній інвентарі маєтку повѣті, по-твірдженій єїдломъ краївімъ, послидній буджетъ повѣті, виказъ всѣхъ безпосередніхъ податківъ, розписаныхъ въ повѣтѣ и удостовірений єтпістъ рѣшена ради повѣтової. Наколи пожичка разомъ съ существуючими вже довгами повѣті перевисышати буде 5%, однакъ не буде доходити 50% суми безпосередніхъ податківъ тогоже повѣті, то має бути долучене позовлене въ єїллу краївого; крѣмъ однакъ перевисышала 50% сїи суми, то має бути дотичне рѣшенье ради повѣті, поперте въєднаніемъ єїдломъ звѣбового по мыслі §. 24 зак. о реїзен-тації повѣтової. Подобній условія прописаніи и для громадъ въ случаю затягненія пожички; коли однакъ пожичка тая разомъ съ довгами на громадѣ вже тяжачими має перевисышати рѣчний дохдь, то має бути після зак. гром. потвердженія черезъ висшій власті. Згаданій інституції мають до подань о пожичку долучити докази солідарної поруки повѣті або громади, т. е. рѣшена компетентніхъ органівъ, а такожъ свої статути, удостовірений єтпістъ рѣшена судового на зарегістрованіе фірми, спріаводаніе, білянсь и замкнінніе рахунківъ въ послидного часу и стана разхуківъ зъ послидного часу. Товариства заробкові и господарскі мають при тѣмъ подати спільної членобъ зъ замѣткою, колько кождий заплативъ вкладки и якъ висока єсть зъ єго стороною порука. Крѣмъ сего може банкъ краївій жадати єще и другихъ пояснень, наколи такій висадуєтъ ему погрѣбнимъ. Черезъ емісію згаданій інституції мають до подань о пожичку долучити докази солідарної поруки повѣті або громади, т. е. рѣшена компетентніхъ органівъ, а такожъ свої статути, удостовірений єтпістъ рѣшена судового на зарегістрованіе фірми, спріаводаніе, білянсь и замкнінніе рахунківъ въ послидного часу и стана разхуківъ зъ послидного часу. Товариства заробкові и господарскі мають при тѣмъ подати спільної членобъ зъ замѣткою, колько кождий заплативъ вкладки и якъ висока єсть зъ єго стороною порука. Крѣмъ сего може банкъ краївій жадати єще и другихъ пояснень, наколи такій висадуєтъ ему погрѣбнимъ. Черезъ емісію згаданій інституції мають до подань о пожичку дuchenitи докази солідарної поруки повѣті або громади, т. e. rѣshena kompetentnix organiv, a takожi svoi statuty, udostovirenny etpistom rѣshena sudovoia na zaregistrovannye firmy, sprivodzannye, bialans i zamknennye rahunkov v poслиdnomu chasu i stanu razhukov z poслиdnomu chasu. Tovaristva zarobkov i gospodarski maютi pri tem podati spisli svoim chlenom s zametkoj, koliko kждij zaplativ vkladki i jak visoka jest z ego storojnoj portuka. Krem sего moze bank kraiiviy zhadat i drugih pojasnenij, nakoili takij vissaduyet mu pogrebniom. Cherez emisiju zгадanij instytucij maютi do podanju o pojichku doluchit dokazy solidarnoj poruki poventi abo gromadi, t. e. rѣshena kompetentnix organiv, a takожi svoi statuty, udostovirenny etpistom rѣshena sudovoia na zaregistrovannye firmy, sprivodzannye, bialans i zamknennye rahunkov v poслиdnomu chasu i stanu razhukov z poслиdnomu chasu. Tovaristva zarobkov i gospodarski maютi pri tem podati spisli svoim chlenom s zametkoj, koliko kждij zaplativ vkladki i jak visoka jest z ego storojnoj portuka. Krem sего moze bank kraiiviy zhadat i drugih pojasnenij, nakoili takij vissaduyet mu pogrebniom. Cherez emisiju zгадanij instytucij maютi do podanju o pojichku doluchit dokazy solidarnoj poruki poventi abo gromadi, t. e. rѣshena kompetentnix organiv, a takожi svoi statuty, udostovirenny etpistom rѣshena sudovoia na zaregistrovannye firmy, sprivodzannye, bialans i zamknennye rahunkov v poслиdnomu chasu i stanu razhukov z poслиdnomu chasu. Tovaristva zarobkov i gospodarski maютi pri tem podati spisli svoim chlenom s zametkoj, koliko kждij zaplativ vkladki i jak visoka jest z ego storojnoj portuka. Krem sего moze bank kraiiviy zhad

выхъ и громадъ, дотычачихъ пожички, зъумѣе и
буде мѣгъ выкористати тое свое становище въ
хосенъ банку и въ хосенъ краю, не призволяющи
на пожички безъ потребы або надъ можнѣсть
сплаты. Мы Русины, поученїй до свѣдомъ, нѣколи
не увѣримъ на гарне слово, а все выжидаемъ
дѣль. Побачимо, які будуть дѣла!

ПЕРЕГЛЯДЬ ПОЛИТИЧНЫЙ

Австрійско-Угорська Монархія

(Недавну дебату надъ новелею школьною) обговорюють рожній австрійскій и заграничній часописи. Майдже всѣ нѣмецкі, навѣть польсько-литовські.

часописи. Майже всѣ нѣмецки, навѣтъ новочѣмѣніи
нѣмецкихъ газетъ, признаютъ лѣвици, що по еи сторонѣ
моральна побѣда. Автономичнѣйшіе журналы вы-
казують, що вся ся шумна дебата, съ еи хоро-
шими боецдами, — се лише комедія, добре уло-
жена черезъ централистовъ, котрій перецѣнюючи
въ каждой промовѣ новелю, нападающи якъ най-
сильнѣйше на правительство, хотѣли по-просту
повалити габинетъ Таффе, щобы потомъ сами
могли рядити. — Слаба большоѣсть, котра ухва-
лила новелю (3 голосы) не була нѣчимъ ненадѣй-
нимъ, такъ якъ и на правици нѣкто не бувъ
широ для новелѣ прихильный; ходило по просту
о заспокоеніе домаганя нѣмецкихъ клерикалівъ.
Впрочемъ новеля ся не вводить нѣякихъ надто
великихъ змѣнъ въ уставодавствѣ школьному, а
для насъ важне бѣльше се, що мы (Галичина) §.
75-ымъ „вынятій“, нѣжъ всѣ прочій §§. (вылюча-
ючи §. 48). Це правда, то ю, що лѣвиці уладосъ

75-ыиъ „вынятии“, нѣжь всѣ прочи §§. (выключаячи §. 48). Що иправда то се, що лѣвици удалось наробити много шуму, та що теперь буде майже кождый Нѣмець переконаный, що ходило о якійсь надзвычайный атентатѣ на школы; за то замѣчає органъ кн. Бисмарка, Nordd. Allg. Ztg., що дебата надъ новелею не скончилась авѣ голосовою, анѣ навѣть моральною побѣдою лѣвицѣ, такъ якъ було бѣльше якъ треба крику, а цѣль сего крику выйшла скоро на верхъ. Треба єще додати, що §. 21, на котрый Нѣмцѣ передовсѣмъ вагу клали, у насъ такъ якбы вже обовязувавъ; §. 21 зменшає часть школьнїи науки о 2 роки, що у насъ и безъ того вже мало мѣоце.

(Въ Радѣ державной) точится теперь генеральная дебата надъ уставою о оборонѣ краевой.

Посоль Е. Черкавокій має небавомъ збстати
шефомъ въ министерствѣ просвѣты. Говорятьъ
также, що министръ Конрадъ подастися до дими-
сіи, а на його мѣсце прійде проф. дръ Масенъ,
сегорбочный ректоръ въдень. университету. Б. ми-
нистеръ Бречекъ має такожь занятія якусь важ-
ну посаду въ министерствѣ просвѣты.

Wiener Ztg. оголошує номінацію гр Гойоса
на посаду въ міністерствъ просвѣти.

ЗАГРАНИЦЯ

Россія. Якъ гдѣякі часописи на подставѣ приватныхъ вѣдомостей доносятъ, продолжаются въ Россіи вразъ съ безперерывными приготовленіями до коронаціи, такожь и майже безперерывнѣ арестованія. Полиція мала попасті на слѣдъ новозорганизованныхъ нигилистичныхъ кружкѣвъ, съ центральнымъ комитетомъ въ Смоленську. Сильну участіе въ сихъ кружкахъ мали брати такожь войсковій, тожь межи арестоваными знаходится многое войсковыхъ, и то зъ высшихъ

довго? — на се отповѣдає намъ згаданый привилей. Детко выступає въ нѣмъ яко „завѣдатель або староста руской землѣ“ (*provisor seu capitaneus terrae Russiae*); згадує, що „нечистый“ зисѧвъ бувъ мѣжъ нимъ а Казимиромъ невгоду, и що теперь они оба вже помирились (*concordiae iunctius unionem*). Привилей сей обезпечує купцямъ торуньскимъ право торговлї на Руси. — Якежъ то становиско мôгъ займати Детко выставляючи сей документъ, коли его выставивъ?.. Выставивъ егоже очевидно по нападѣ Татаръ, бо каже, що вже „помиривсь“ съ Казимиромъ; если помиривсь а попри томъ называє себе „завѣдателемъ або старостою руской землѣ“, то гдѣ собѣ се помиренье инакше иояснити, якъ только, що Детко бувъ першимъ рускимъ старостою (вѣрамени Казимира); такой старости слѣдуютъ потомъ дальше въ безперерывномъ порядку, всѣ єни держать на Руси власть въ имені польского короля. О якомъ небудь вповнѣ самостбйномъ становиску Детка ту зовсѣмъ и можнабы й подумати. Тымчасомъ Детко въ „историчномъ сповѣданю“ выходитъ яко якій самовластный панъ Руси, и то черезъ шѣстлѣтъ, якъ до свои смерти, — и що ино ажъ по сїй смерти обнимас Казимиръ частину Руси въ свое посѣданье... „Умова зъ 1354 р.“, котрой авторъ оповѣданія згадує, слѣдуvalа позвестной войнѣ съ Литовцями о Володимирѣ (розпочатой 1349 р.). Дата сеи умовы непевна: авторъ поклавъ єи на 1354 р., — нехай ему Князѣвъ, съ котрими умова ся була заключена були князѣ литовско-русскї. — Вeeжъ проче, що въ „оповѣданю“ знаходимъ; на пр. обширно описане посольство до Татаръ и т. и. — си лишь лихо выдуманий (для заповнення брошурки) ъавочки...
(Конецъ буде.)

заповненя бр

рангъ. — Новопоявившаяся „бтозва“ нигилистовъ запевнєє европейскій дворы, що высланій до коронації отпоручники могутъ бути спокойні о свое житъ, такъ якъ революціонисти россійскій борються только о волю, а терроризмомъ отплачують только за терроризмъ.

Нѣмеччина. Если ктось другого оббере, а потомъ покривдженому запропонуе: „забудьмо — и жіймо въ згодѣ,“ — то вынадає припустити, що сей, котрый таку пропозицію ставить або занадто вже певный своеї силы, або що має свого противника за дуже вже добродушного и нерозумного. Така думка приходить до головы, если читаемъ въ поовофіціяльної часописи нѣмецкой „Post“ пропозицію: щобы Франція, яко четвертый союзникъ, приступила до звѣстного потройного союза. Союзъ сей, а влѣстиво єго одна третина т. е. Италія, выразно направлена противъ Франціи; Прусамъ ходитъ такожъ только о се, щобы спокойно у себе могли все германизувати. Альзасія и Лотарингія, отобраний 1871 Франціи, мали застережене для нихъ право, рѣшити (мабуть по 10 лѣтахъ) загальнymъ голосованьемъ до кого на будуче належати хогять; теперь розумѣесь о томъ нѣкто и не згадує. И мимо всего того пропонуєсь Франціи, вступити до потройного союза... Здаєсь, що Франція знайде для себе лѣпшихъ союзниковъ.

Италія. Позаякъ потройный союзъ есть посереднымъ узаньемъ Италіи яко рѣвнорядной европейской державы съ столицею въ старииномъ Римѣ, то ватиканскій журналы не совсѣмъ зъ него задоволеній. Се и не дивно: божь если кто тѣсно дружитъ съ ворогомъ св. отца, т. е. Итальскимъ рядомъ, сей видимо не много дбае и о самого святѣйшаго отца.

Англія. Парламентъ англійскій радить теперъ надъ уставою о приреченью посольскому. Ходить при тѣмъ о застуپленье дотеперьшной присяги съ призваньемъ имени Бога — простымъ приреченьемъ съ покликаньемъ на честь и совѣсть. Подобну уставу ухваливъ вже недавно парламентъ ишпанскій.

Франція. Въ отповѣди на интерпеляцію кн. Брольи въ сенатѣ, дотычно „штабйного союза“ отповѣвъ министеръ справъ заграничныхъ мѣжъ иными, что Франція буде шанувати права кожного, але и не злечесь нѣколи своихъ правъ.

Голляндія. Вчера слѣдовало отвореніе ме-
жинародной выставы въ Амстердамѣ.

НОВИНКИ.

— Бывшій посолъ до сойму п. Охримовичъ запросиша
своихъ выборцѣвъ до Дрогобыча на 7 л. мая (въ
понедѣлокъ), щобы здати имъ справу зъ своеї
посольской дѣяльности. Справозданье отбудеся въ
сали театральной, о 1 годинѣ по полудни.

(+) „Schweiggeld“. Въ звѣстной нашимъ читателямъ справѣ „Schweiggeld у“, якій мали дѣстать „надполтвянскій“ Timesы, поддався редакторъ „Dziennik a Polsk ого“ и. Мих. Савицкій судови гопоровому, зложеному зъ четырохъ членовъ сов. выдѣлу краевого Верещинскаго, Жигм. Савчинскаго, проф. Авг. Балясица и Теоф. Меруновича. Судъ той выдавъ выrokъ, увольняющій и Савицкаго отъ закиду Гневоша. Савицкій толку вався, що 450 зр. давъ Гневошови не за мовчанье о „Länderbank у“ и и. Козловскому, але за мовчанье въ одной справѣ зовсѣмъ приватної матуры. (Гневошъ дѣставъ якись „любовній“ листы Савицкого.) Гневошъ обстае таки при своїмъ и твердить, що 450, взглядио 500 зр., дѣставъ отъ Савицкого за мовчанье о „Länderbank-у“, судови гопоровому закладе наѣзда та неправиль-

судови гоноровому закидає недбале та неправильне переведенье слідства, а наконець і некомпетенцію. Такъ отже справа поки-що не вияснилася правду сказати, трудна ту рѣчь вислѣдити правду, бо такй справы дѣються въ четыри очи... Алкоголи во Львовѣ вже отъ пару тыжднївъ толкується о „Schweiggeld-ѣ“, взятомъ „надполтвянськими“ Times-ами, — въ Krakowѣ сими днями обкрито, що и одинъ „надвислянській Times“ та кожъ не безъ грѣха, — взявъ „Schweiggeld“. Се „Gazeta krakowska“. Не богато єй давъ „Länderbank“, — а все таки 1000 зр. такій грôши за который вже оплатитя трошки прикусити язычокъ. Цѣкава рѣчь, якимъ чиномъ тая справа вийшла на верхъ. Ото „Nowa Reforma“, — кетрои одинъ зъ редакторовъ, п. Тадей Романовичъ носить въ серци глубокій жаль до „Кофа“ польскаго, до „Länderbank овиковъ“, та до „надполтвянськихъ“ и „надвислянськихъ“ своихъ товаришокъ за тое, що выступили противъ его кандидатуры зъ мѣста Львова до рады державной — помѣстила въ ч. 96 зъ 28 л. цвѣтня с. р. статтю подъ заг. „Koggi rysuа“, въ котрой яскраво и досадно малює заразливу деморалізацію, як іде зъ Вѣдня до краю отъ часу заложеня „Länderbank-у“, въ котрому Поляки заняли „pa旣dziej wpływowе stanowiska“ и окликовъ „publicznego dobra“, та „poświecenia dla sprawy“ уживали тамъ, где ходило „o świetne osobiste interesy“. Сконстатувавши, що деморалізуючій впливъ та финансової інституції сягнувъ до польського дневникарства, „Nowa Reforma“ откриває, що зложеній Шварцомъ въ „Länderbank-у“ суми 625.000 зр. для Каминьского, певну частину ужити на „презенты“ для дневниківъ польскихъ и лишь во Львовѣ, але и въ Krakowѣ, бо въ записахъ „Länderbank-у“ знайшлася позиція „1000 зр. для „Gazety Krakowsk-ой“. Тую суму доручивъ той газетѣ посолъ до рады держави зъ Krakova дръ Арнольдъ Рацапортъ, котроимя повторяєся при кождомъ фактѣ корупції, виходячої зъ того банку. На препоручену вѣденскаго суду переслухано въ краковскому суду редактора „Gazety Krakowsk.“ Редакція таи

зеты стараеся затушувати скандалъ и каже, що тѣ 1000 зр. дѣстало отъ Рапанорта титуломъ девяти „удѣловъ“ (акцій) по 100 зр. Але таке толкованье не выдержує критики, бо въ такомъ случаю, якъ справедливо отповѣдае „N. Reforma“, сума тая не фигурувалабы въ запискахъ „Länderbank-у“, яко такого. Впрочѣмъ на томъ еще не конецъ. Зъ запискѣвъ банку показуєся, що одинъ краковскій кореспондентъ Полякъ до вѣденськихъ газетъ дѣставъ такожъ 500 зр. „презенту“. Чи се буде такожъ „удѣль“?!... Конецъ-концѣвъ мы дожили за короткій часъ славнои „polnische Wirtschaft“ на ширшой аренѣ въ Вѣдни — великого скандалу. Корупція, деморализація, „Schweiggeld“ — „kompt vug dem Fall“... Скорше чи познѣше, а неправдѣ мусить бути таки конецъ!... Вѣруймо въ те и готовѣмся до дѣла!

— „Добушъ“, мельодрама въ 3 актахъ А. Ф. С(течиньского) буде представлена въ недѣлю любителями сцены во Львовѣ, въ сали товариства „Звѣзда“, при ул. Францѣшканьской. Самъ авторъ нарочно пріѣде до Львова, чтобы обнять титулову ролю. Початокъ представления о гед. 7 вечеромъ. Билеты можна набувати въ товариствѣ „Просвѣта“, а передъ представленьемъ при касѣ. Цѣна мѣсць: канапа 1 зр., крѣсло 60 кр., партеръ 40 кр., для учениковъ и вояковъ 20 кр. Чистый доходъ зъ представления призначений на фондъ стипендійный имени Володимира Барвѣньского.

— Зъ Жовкви пишутъ намъ: У насть завязався передвыборчій комитетъ и выбравъ предсѣдателемъ о. Іоана Калитовскаго, декана жовковскаго, мѣсто предсѣдателемъ о. Іосифа Брылинскаго, секретаремъ п. Богдана Дѣдицкого, а делегатомъ до Львова п. дра С. Дрималика. — Церше заѣ

до Львова п. дра С. Дрималика. — Перше засѣданье повного комитету, на котрому явилось 76 членовъ, а межи тими 67 членовъ селянъ, отбулося дня 25 цвѣтня. Яко дуже потѣшаючій объявъ житя нашего народу мусимъ поднести фактъ, що запрошенніе селяне мимо найгбршої дороги, яка коли бувала, и мимо зимна и непогоды явилися майже всѣ, бѣльша часть поприходили о 2—3 милѣ пѣшкі, щобы брати удѣлъ въ той руской нарадѣ; зъ 68 рускихъ громадъ жовківскаго округа прійшли заступники майже каждой громады, а зъ бѣльшихъ и по два. Тожь и не дивно, що при такъ горячомъ заинтересованіи нашихъ селянъ, всѣ обрады провадилися съ найбѣльшою повагою и въ найлучшої гармоніи. Самі селяне обговорювали заслуги розличныхъ кандидатовъ, которыхъ будь зъ газетъ, будь особисто знали, а въ концѣ згодили ся всѣ одноголосно на руского кандидата. Противна сторона дуже забагада ударемнити тое зѣранье, навѣть мала высылати п. Б. до Ц. К. староства, щобы закаляти забѣга, а інаки и сти таки чуйні!

(+) Жиды галицкіи умѣють выкручоватись войскової службы — на тое мають они рѣ способы. Одинъ такій ихъ способъ подає Філенбавмъ, войсковий лѣкарь, въ „Allg. Med. Ztg.“: „Посля справоздань староствъ, — онъ, — опертыхъ на донесеняхъ постерунжандармерії, зачинаютъ жидки пописови на часъ передъ бранкою вынищуватися послѣ цѣ методы. А найчастѣйше чинять тое громада сходятся по ночахъ въ божниці и проводять лѣ ночи на молитвахъ, при чѣмъ одинъ другъ надзорує, щобы не заснувъ. Щѣль часъ здня бранки постять, а надто уживають и всюда пигулокъ Моризона, дуже розширеніе въ Галичинѣ. Не диво, що при бранцѣ жиды глядають фатально...“ По бранцѣ жидокъ зипасає ся, а на его мѣсце христіянинъ бѣха мусить отбувати войскову службу!...

— Зъ Снятына пишуть намъ въ справѣ въ

ц. к. староства, щобы заказавъ зборъ, однако п. староста не мѣгъ сего здѣлати, бо передвыборчій комитеты, а тымъ болѣше ограниченій на прошеннѣхъ гостей, суть уставою зовсѣмъ дозволеній.

(+) Взбрець калѣчения руского языка. Зъ Жовкви надослано намъ отнисъ одного обвѣщенія тамошнаго ц. к. старости и. Герингера (Ч. 1058 зъ 21 л. марта с. р.). Обвѣщенье писане нѣбы по руски латиньскимъ абецадломъ (на перекоръ решеню найвышаго трибуналу!), а мае поучувати рускихъ мужиковъ о хосенности почтовыхъ щадниць. „Ргасевуту czołowik“ мае складати „rotroszko“ грошъ „do riczenych szczadnusі“, а єму даютъ „knіžoczki“; а ктобы „не таи pawet“ 50 кр., той отдасть карту „z nalirupem“ марками, и т. д. *in infinitum*. Гей, и. Герингерь, змилуйтесь! Не калѣчте такъ нашего языка! Купѣтъ вы собѣ маленьку „knіžoczku“ — „Букварь“, що дня „rotroszko“ читайте, а за короткій часъ побачите, якъ страшно покалѣчили вы рускій языкъ въ своємъ обвѣщанію.

въ своемъ обвѣщеню...

(+) Баронъ дръ Фльоріянъ Земялковскій, министръ „rodak“ безъ теки (бо есть другій „rodak“ съ текою), празднувавъ въ недѣлю, дня 22 л. цвѣтня юбилей своего 10-лѣтнаго министрованія. Колишній горячій революціонеръ, покутовавшій въ казаматахъ, стався познѣйше холоднѣйшимъ демократомъ, а покликаный передъ 10 лѣтами зъ бурмистерства львовскаго до рады короны — до нынѣ стався зовсѣмъ холоднымъ консервативнымъ мужемъ стану, въ додатокъ „барономъ“... Honores mutant mores... Десять лѣтъ на лавѣ министровъ! Се въ Австріи велика рѣдкость; съ вынѣткомъ одного гр. Андраши жаденъ министръ въ Австріи послѣдними часами не прослуживъ такъ довго. Десять лѣтъ минуло, отъ коли дръ Земялковскій належитъ до наивысшой клясы діетъ; за той часъ падали министры, падали кабинеты, а онъ все лишився и переходивъ мовь спадщина зъ одного кабинету до другого, хочбы и зовсѣмъ противной маоти. Були часы коли польскій послы съ гр. Грохолскимъ вырѣкалися п. министра „rodaka,“ — съ часомъ все то змѣнилось, и нынѣ дръ Земялковскій и дръ Грохольскій и Дунаевскій и павѣть дръ Смолька — одна рука. По случаю юбилею министрованія два мѣста галицкій почтили барона Земялковскаго достоинствомъ „почетнаго горожанина.“ Мѣста тѣ, се — Белзъ и Сокаль, оба въ рускѣй части краю а лишь рады въ нихъ не-русскій... Въ тѣмъ то и лихо. Правду сказать, теперь „почетне горожанство“ не має того значенія, что давнѣйше, коли то чеость тая удѣлялась лишь людямъ незвычайно заслуже-

лишь одного дра Готлиба. Жиды поизираючи бина Блоха зъ Флорисдорфа порозкидали и ломъ мѣстъ его фотографіи. (Блохъ заявивъ, что случай выбору вступить до польскаго „Kola“.)

— Зъ Коломыѣ пишутъ намъ: На опоровъ мѣсце до думы держ. увиваются въ Коломыѣ кандидаты: адв. дръ Быкъ, адв. Трахтенъ бурмистръ зъ Коломыѣ и дѣдичъ зъ Городомъ бар. Ромашканъ. Жиды теперь подѣлены на ступовцѣвъ и старовѣрцѣвъ, но якъ звычай остатной хвили получается и переборютъ кандидата. Христіяне: Русины, Нѣмцѣ и Польчанѣ мають вправдѣ большоѣ голосовъ, но вѣдь браку правдивої солидарности все упадаютъ и теперь здається буде, если не уоунея душої непорадности. Мѣщане рускѣй радыбы чоловѣка поперти або по крайнѣй мѣрѣ тѣ, що бувъ не шкодливый рускѣй народності думъ держ., но нема чоловѣка въ Коломыѣ. Русиновъ зъорганизувавъ и потягнувъ за руку Русиновъ снятинскихъ и бучацкихъ. За стяньскаго кандидата хоче уходити бар. Ромашканъ, мабуть длятого только, що есть христіаномъ. Щобы сей панъ могъ хочь трохи виши мѣстъ Снятину, Коломыи и Бучача поизирати, дуже сумнѣваемося, бо онъ недолѣ мѣщан рускихъ чи польскихъ не чуе, а и потребы и лигенціи сихъ мѣстъ такожъ чужїе осму погані. Сумнѣваемося, чи кандидатура Ромашкана може.

— Розправа въ процесѣ 26 соціалистовъ раз蓬勃
ся вчера въ львовскомъ краевомъ судѣ бар.
— „Зеркала“ ч. 8 сконфискувала ц. к. прокурорія.

ны мъ надовсе для дотычного мѣста, а оттакъ и для краю цѣлого. Нынѣ рады мѣской надаютъ „почетне горожаньство“ леда кому; въ послѣдныхъ рокахъ дойшло до того, что рады мѣской надѣляютъ тою честею якого небудь ц. к. комиссаря староства, що колька лѣтъ перебувъ въ якомъ мѣстѣ и „совѣтно повинивъ свои обовязки“ (пота вене за то бравъ пенсію) а потомъ его перенесли до другого мѣста. И баронови Земялковскому удѣлили рады мѣста Белза и Сокала „почетне горожаньство“ не за якій небудь особеній заслуги для

за недозволене ширене писемъ соціалістичнихъ | своимъ просивъ, щоби его вымазати на вѣтъ зъ
на 50 зр. гривни, взгядно на 10 днѣвъ арешту. членовъ читальни.

— Въ жидахъ руки перешли въ Бережанчинѣ — (Дробній вѣсті). Во Львовѣ застрѣлився въ по-
въ послѣдніхъ десяти лѣтахъ села: Мечишовъ, недѣлкъ убѣжденный техникъ, теперь слухачъ
правъ, Кронштайнъ, звѣтный зъ пріязненныхъ сво-
ихъ отошено съ руками академіками.— Цѣсарь
затвердилъ выбѣртъ п. Домбровскаго на прези-
дента мѣста Львова. — Сон. Амвросій Яновскій
выѣздитъ сими дніми зъ Львова до купеллья. —
Мысли паровыѣ въ Бродахъ, который бувъ вла-
сностю товариства акціонерного и коштувалъ 270.000
ср., закупивъ Ное Левенгерцъ зъ Кристинополя
за 55.000 зр. — Въ Париже умеръ въ 72 р.
Жиль Сандо (Sandea) славный французскій
новѣстеписатель и драматургъ, членъ академії.

— Новій церкви, зъ твердого матеріала мають
будуватися въ Долинѣ и въ Банюнії (коло
Милятина). Выготованы пляну на церковь въ
Банюнії поручено п. Нагірному.

— Товариство акад. „Союзъ“ въ Чернівцахъ скла-
дає подаку п. Кобилянському, ц. к. секретареви
стороста въ Кіпілонггу за даръ 5 зр. для то-
вариства. — *Одѣтъ видѣлу „Союзу“.*

(+) Шульце-Деличъ (Schulze Delitzsch) умеръ 29
л. цвѣтня въ Потсдамѣ. Имя его чоловѣка звѣ-
стие не толькъ въ Нѣмеччинѣ, але и въ цѣлой
Европѣ, и буде записане въ історіи культуры
людской. Шульце-Деличъ репрезентувъ собою prin-
ципъ „самопомочи“ (Selbsthilfe); онъ есть пер-
шій въ Нѣмеччинѣ основателемъ товариства
заличковыхъ. Германъ Шульце уродився въ
1808 р. въ Деличъ въ прускій Саксонії. Скон-
чивши права бувъ передъ 1848 р. урядникомъ въ
Деличъ. Під часъ розрховъ въ 1848 р. выбрано
его посломъ до пруского народного збору. Тутъ
належавъ онъ до бѣльости, которая отмовила по-
датки. За то по переведеному процесу мавъ бу-
ти за кару перенесеній до одної всхѣдної про-
винції, — але онъ зреяко публично службы и
освѣтъ въ Деличъ, где заразъ въ 1850 р. засно-
вавъ перве товариство кредитовъ съ необмеж-
еною порукою на взбѣръ англійскихъ товариствъ
коопуміційныхъ. Черезъ бѣль лѣтъ Шульце му-
сѣвъ боротися съ великою анатюю и піодозрѣніями,
бо се бувъ частія реакціи и крымскій вѣй. Аже
отъ часу основання конгресу нѣмецкихъ господар-
ствъ въ 1858 р. Шульце знайшовъ подпору для
своего предпринятія. Его товариства почиали закла-
датися вонду въ Нѣмеччинѣ, а такожъ и поза
Нѣмеччиною, прим. въ цѣлой Австрії. Нынѣ то-
вариства Шульце Деличъ візросли до потужной
финансової сили. Шульце уважає тѣ товариства
„універсалнимъ лѣкомъ“ на нужду робітничихъ
верстъ сусідності, — и въ тѣмъ іменно по-
миловися. Нынѣ есть вже рѣкою загальну призыва-
ною и доказаною досвѣдомъ, что товариства
Шульце-Деличъ можуть быти помочій толькъ для
дробныхъ самостїйныхъ ремісниковъ и промы-
словцівъ, котрій все таки мають якісъ капіталікъ, — але не для робітниківъ въ правдивомъ
слова значенію. Для тихъ масъ робітничихъ по-
трѣбно „помочи бѣгъ державы“ (Staatshilfe). Того
принципу боронивъ Ліасаль, а за нимъ стоїть
сегодня пайбѣльшій нынѣ мужъ стану, кн. Бис-
маркъ, стараючись всѣми силами оного вильну
перевести въ практикъ принципъ державной
помочи для робітниківъ... Мимо той похібки
Шульце-Деличови все таки належитъ почестьна
назва первого основателя „des deutschen Genos-
senschaftswesens“. Въ одніомъ тѣмъ направлено
ірацію въ бѣгъ и неутомимо цѣле-
свое житье, дѣломъ, перомъ и бесѣдами въ пар-
ламентѣ. Тоже не диво, що смерть Шульце-Дeli-
чича вызвала вонду мѣжъ Нѣмцями щирый жаль.

A. Онишкевича.

П од яка .

Всевишному сподобалося покликати до себе
нашого возлюбленого отца Іоана Дамаскіна де
Іакса Ладижинського, поч. крыл. капітулы пере-
мискої, декана балигородского и пароха въ Бе-
рецѣ, котрій дні 14 цвѣтня свое трудолюбиве
и праведне житье закончилъ. Въ тѣмъ тяжкому
смутку и горю позоставша родина чуєся зъвобоя-
заною зложити прилюдну подаку Вл. п. Теоф.
Журковскому, властителю Береска, за єго цири-
прихильності оказану Покойному за жити и по-
зосталої родинѣ, обіймаючи зарядъ похорону;
Воч. священикамъ деканата балигородского, а и-
менно Воч. о. Іоану Бѣрецкому пароху въ Жер-
ниці за єго трогательне слово въ церквѣ, а Воч.
о. Іоану Салаткому, декану ольховецкому и Вол.
Лыску, пароху въ Волковні, за єхъ промовы
при выходѣ зъ дому и надъ могилою покойного;
Воч. оо. деканата ольховецкого, о. Гнатикові,
катихитові въ Слиної, Воч. оо. латинського обраду
въ Вл. пп. урядникамъ ц. к. староста, п. Ямін-
ському, начальнику суду и всѣмъ, котрій мимо злон-
дороги не щадили труду отдать послѣдну уолугу
Покойному — шире „Спаси-богъ“!

Ясонтъ, Наркисъ, Михаїлъ Ладижинський,
сина; Клавдія Давидовичъ, Меланія Ольшанська,
Павлина Венгриновичъ, Софія Покошиновичъ, Кле-
ментина Менцинська, доньки.

П од яка .

Тяжко, претяжко доткнувъ мене Всемилостивий Господь; дні 14 цвѣтня 1883 упокоїлася
о Господѣ по довгій недузѣ, любезніша жена
моя: Неоніла зъ Охримовичевъ Лопатинска. Въ тѣмъ глубокомъ горю, Ваша мілія
брата, пріятель и знаємъ сердечна и щира участъ
въ моїмъ и родини моїмъ горкімъ нещастю була
меній солидкою потѣхою и отрадою. Тоже зъ вічного
сердца складую ту прилюдну подаку Воч. о.
Огній и Братіямъ: о. дек. Ст. Хоминському, о.
І. Боднареву, о. П. Петрицкому за труды ихъ
при чинѣ похорониції, о. В. Дорожинському за
трогательне слово, оказане въ церквѣ, и о. Т.
Кобилянському за бесѣду въ головошу надъ могилою,
котрими почтили память покойниці; о. Т.
Миговичеву и єго поченій родинѣ за єхъ
ширу и дѣятельну участъ въ моїй недолі; поcht.
братствамъ и сестрицамъ всѣхъ трьхъ церквей,

— 3ъ Тысменицѣ пишуть намъ: Въ страстный
четверъ отбулася въ тысменицій судъ роз-
права противъ старшого брата Микиты Демян-
чука, котрій минувшого року осквернивъ цвін-
таръ рускій, написавши въ недѣлю въ коршикѣ
жидобѣць картку, щоби послали до вартовника
цвінтаря, щоби той давъ єй зъ цвінтаря глини. —
Члены тысменицій читальній доносять намъ,
що тамошній парохъ, о. Абрысовскій, зреяко пись-
мено предѣдовательства читальнї и въ письмѣ іменно старшинамъ братськимъ: В. Николаевиче-

ви, І. Савицкому, Н. Захаркови, І. Садовому
и С. Корецкому и всѣмъ моимъ паро-
хіянамъ за їхъ повну любви готовобстъ въ отда-
ю поїздної послуги; якоже и всѣмъ моимъ
люблімъ пріятелямъ, котрій зъ далека письменно
переслали менѣ слова потѣхи и спбвчутя —
шире, сердечне: „Спаси-богъ!“

Василій Лопатинскій и спроты — дѣти:
Константинъ, Левъ, Неотима, Василько, Еліна.

Переписка Редакціи и Администрації.

Всеч. о. Ал. Зал. въ Бур. Подяка Ваша буде
помѣщена въ слѣдуючомъ числѣ, бо на єе число
призбиралось доволѣ попередъ присланыхъ по-
дякъ. — Вл. Георг Гейбъ въ Ліндестрѣ, коло
Калуша. Въ вашій оборонѣ противъ замѣту о.
П. Матковскаго (въ ч. 23 „Дѣла“) виступивъ о.
Рожанківскій зъ Ольховки; для того не уважаемъ
вже потрѣбнымъ тратити мѣсяця на Ваше спро-
стованье, котре въ основѣ рѣчи есть згѣдне съ
обороною Васти черезъ о. Рож-ого. — Вл. Т. Г.
въ К. Не отсылаємъ Вамъ, бо все еще маємъ о-
хоту статію помѣстити, — іде лиши о мѣсце.
Просимъ о ласкаву память. — Влр. о. І. Л. въ
Л. Звѣстку подаку булобы порадно отложить на
пізнѣше, по выборахъ.

**Нынѣшнє число „Дѣла“ выда-
ено въ 1½ аркуша.**

Редакція літературно-наукової часописи
„Зоря“ розписує

ПРЕДПЛАТУ

на окрему передрукъ історичної повѣсти Івана Франка

„Захаръ Беркутъ“,

котра одержала першу премію при розписанії
на 1883 р. конкурсу въ лінію с. р. появився
особною книжкою. Для неїрнумерантъ „Зоря“,
котрій бажали набути тую повѣсть, розписується
предплатна. Книжка обнімати буде около 10 листівъ
печати, цѣна предплати виносить 1 зр. Предплату
можна прислати на руки редакції: „Зоря“, „Дѣ-
ла“ и „Батьківщини“. За кошта пересылки пре-
нумерантамъ не доплачують нѣчого.

!! Конкурсъ !!

Огъ св. Іоана (лат.) опорожненій въ Королевствѣ Польському и въ Галичинѣ посады для
администратора, управителя, економа, лѣсничого.
Глядито закупна мастикѣ земськихъ 200—3000
морговъ. — Село съ 300 морг. есть въ Галичинѣ
до заарендана на 12 лѣтъ. Кавція 1600 зр. —
Близько інформацію удѣлить за долученiemъ 25
кр. въ значкахъ поштовихъ бюро: „Concordia“,
Breslau, Kupferschmiedestrasse 50/51 I Stock,
Front. (1-3)

БАЗАРЪ МАРКЕВИЧА

Пляцъ Маріїцкій ч. 10 во Львовѣ
кромѣ робітнихъ виробовъ краевихъ
получивъ свѣтъ на Весну и Літо въ
великій выборѣ матерії вовнианий,
адамашки, адамашки, атаси, баріжки,
газы, гренадини, перкаль, сатини, зе-
фири, мушліни, такожъ шаль и хустки
для дамъ.

■■ Пріймає замовленія на готовій
сукнѣ дамські.

Цѣни постійній.

Оказы вислає на жаданье франко.

■■ Агенція фарбярій В. Шин-
длера въ Берлінѣ. 4—5

ПОХОДЪ СОБЕСКОГО

подъ Вѣдень р. 1683.

Написавъ Стефанъ Качала.

Цѣна 20 кр.

Достати можна въ адми-
ністрації Дѣла.

БАЗАРЪ Маркевича

Перший складъ виробовъ краевихъ
во Львовѣ, пляцъ Маріїцкій ч. 10

поручас

Полотна бѣла на простирадла
и сорочки домашніхъ

въ штукахъ по 34 метри = 58 полок.

длѣтъ по зр. 14, 15, 16, 17, 18, 19-50,

21, 22 зр., а найтой по 24, 26, 28 и

32 зр. штука. (4—5)

Полотна на сорочки

на сподобъ прядіцій апраетованій,
по 19 зр., 22 зр., 23 зр., 26 зр., 28 зр.

и 32 зр. штука.

Обруси и сервети

М. Панкевича въ Рудни гарні и дуже
тани.

Полотна господарскій

подъ бѣлей и шарі сырі
по 7 зр., 7 зр. 50 кр., 9 зр., 10 зр., 10
до 13 зр. штука.

Зегельтухи, дрелихи, окефорди андриховскій.

■■ Рускій матерій вовнианий
въ Жабі, Коссова и Гусцівна, отп-
вайди на елегантній портгіє або на
покритіе меблівъ и т. п.

ВЪ КНИГАРНИ ЛУКИ ВАСИЛЕВИЧА ИЛЬНІЦЬКОГО ВЪ КІЕВѢ

(4—4) Крестатикъ, дому доворяньського собрання,

межи прочими продаються слѣдуючій малорускій книжки:

Андрющекъ: Казки, перекладъ Стариченк. К. 1873 г. Цѣна 1 р. 25 к. Антоновичъ В.: Историч. пѣсні малоруского народа т. 1-й К. 1874 г. Цѣна 1 р. 50 к. т. 2-я в. 1-й К. 1875 г. Ц. 80 к. Александровъ: Малорускій співаки. Х. 1880 г. Цѣна 15 коп. Блаженскій-Носенко: Прикази въ чотирехъ частяхъ. К. 1871 г. Г. 2 р. 50 к.; Гостинецъ землякіамъ. Казки сліпого Бандуриста чи сїльські обѣ разномъ рѣчахъ. К. 1871 г. Цѣна 1 р.; Горниниця, чи вхоплення Проверини, жартлива поема въ 3-хъ пѣсняхъ. К. 1871 г. Цѣна 30 к. Бабуся зъ того свѣту, оповѣдання про помершій душъ К. 1883 г. Ц. 5 к. Вовчокъ Марко: Народній оповѣдання т. 2-я Сл. 1876 г. Цѣна 50 к. Галка Іеремія (Костомаровъ), Зборникъ творівъ. К. 1875 г. Ц. 1 р. 75 к. Гомінъ: Абетка. П. 50 к. Гребін

